

Lovforslag nr. L 197. Fremsat den 28. april 1983 af justitsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af konkursloven m.v.

(Gældssanering)

§ 1

I konkursloven, lov nr. 298 af 8. juni 1977, som ændret ved lov nr. 260 af 8. juni 1979, indsættes efter afsnit III:

»Afsnit IV.

Gældssanering

Kapitel 25

Gældssanerings betingelser og indhold

§ 197. I forbindelse med stadfæstelse af udkast til regnskab og udlodning i et konkursbo, jfr. § 151, kan skifteretten efter skyldnerens begæring afsige kendelse om gældssanering; såfremt skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser. Endvidere skal skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt tale for kendelse om gældssanering.

Stk. 2. Ved afgørelsen efter stk. 1, 2. pkt., skal der navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse og hidtidige afvikling samt skyldnerens forhold under konkursbehandlingen.

Stk. 3. Kendelse om gældssanering kan kun afsiges for så vidt angår skyldnere, som er fysiske personer.

§ 198. Kendelse om gældssanering kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med

betalingen af den del af gælden, som fortsat skal bestå.

§ 199. Kendelse om gældssanering omfatter fordringer, der er stiftet inden konkursdekretets afsigelse, jfr. dog § 30. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at kendelsen kun skal omfatte fordringer, der er stiftet inden et af skifteretten fastsat tidligere tidspunkt.

§ 200. Ved kendelse om gældssanering bortfalder gaveløfter, krav på renter af de af kendelsen omfattede fordringer for tiden efter konkursdekretets afsigelse og krav på konventionalbod i det omfang, boden ikke er erstatning for lidt tab.

Stk. 2. De øvrige i § 98 nævnte krav har ved gældssanering samme stilling som de almindelige fordringer.

Stk. 3. I øvrigt skal fordringshaverne behandles lige, medmindre de samtykker i en mindre gunstig behandling.

Kapitel 26

Behandlingen af sager om gældssanering

§ 201. Begæring om gældssanering skal fremsættes inden skifterettens indkaldelse til afsluttende skiftesamling, jfr. § 150.

Stk. 2. Begæringen skal indeholde oplysning om skyldnerens og den øvrige husstands indkomst samt øvrige oplysninger af betydning for skifterettens afgørelse. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke oplysninger der skal ledsage en begæring,

og kan bestemme, at der skal anvendes en særlig blanket.

Stk. 3. Skifteretten afviser en begæring, der ikke opfylder kravene i stk. 2 eller i regler, der er fastsat i medfør af stk. 2, 2. pkt. Det samme gælder, når der på det foreliggende grundlag ikke er rimelig udsigt til, at der kan afsiges kendelse om gældssanering.

§ 202. Omkostningerne ved behandlingen af begæring om gældssanering afholdes af konkursboet, jfr. § 93, nr. 2. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at omkostningerne skal afholdes af skyldneren. Skifteretten kan betinge behandlingen af begæringen af, at skyldneren stiller passende sikkerhed for omkostningerne.

§ 203. Skifteretten tilvejebringer yderligere oplysninger, som anses for nødvendige for stillingtagen til ansøgningen om gældssanering, og som ikke er eller bliver tilvejebragt i forbindelse med behandlingen af konkursboet. Skifteretten kan anmode det sociale udvalg om at fremkomme med oplysninger af betydning for sagen, herunder om udvalgets muligheder for at bistå skyldneren under afviklingen af den del af gælden, som fortsat skal bestå i tilfælde af gældssanering.

§ 204. Efter at de i § 203 nævnte oplysninger er tilvejebragt, opfordrer skifteretten skyldneren til inden en af retten fastsat frist at fremkomme med forslag til gældens sanering, herunder til indholdet af en eventuel ordning til afvikling af den del af gælden, som fortsat skal bestå. Forslaget skal ledsages af en opgørelse af skyldnerens og hans øvrige husstands indtægter og udgifter.

§ 205. Når skifteretten har modtaget skyldnerens forslag, indkalder den med et varsel på mindst 2 uger skyldneren og samtlige kendte fordringshavere og indehavere af særlig sikrede krav til møde til behandling af skyldnerens forslag. Når forholdene taler derfor, indkaldes til mødet desuden en repræsentant for det sociale udvalg. Indkaldelsen skal ske ved anbefalet brev eller på anden betryggende måde og vedlægges skyldnerens forslag.

Stk. 2. Indkaldelsen bekendtgøres med samme varsel i Statstidende med oplysning

om, hvor skyldnerens forslag til gældssanering ligger til eftersyn.

Stk. 3. Indkaldelse efter stk. 1 og 2 skal indeholde oplysning om følgerne af udeblivelse fra mødet.

§ 206. På mødet gennemgår skifteretten skyldnerens forslag og de tilvejebragte oplysninger. Skifteretten opfordrer de fremmødte til at udtale sig om forslaget og grundlaget for dette samt at fremkomme med andre oplysninger af betydning for sagen.

Stk. 2. Skyldneren skal besvare spørgsmål fra skifteretten og fordringshaverne.

Stk. 3. Udebliver skyldneren fra mødet uden lovligt forfald, anses begæringen om gældssanering for bortfaldet.

§ 207. En kendelse, der helt eller delvis tager skyldnerens forslag til følge, skal angive, hvilken del af skyldnerens gæld der berøres af kendelsen med angivelse af den procent, hvortil fordringerne nedsættes.

Stk. 2. Fordringer, der er bestridt af skyldneren, behandles foreløbig, som om de ikke var bestridt.

Stk. 3. Uforfaldne fordringer kan kræves betalt samtidig med andre fordringer.

Stk. 4. Træffes der bestemmelse om, at skyldneren skal have henstand med betalingen af den del af gælden, som fortsat skal bestå, skal kendelsen angive henstandsperiodens længde samt størrelsen af og forfaldstiden for de afdrag, skyldneren skal betale i henstandsperioden.

Stk. 5. Endvidere skal kendelsen indeholde bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med omtvistede og betingede fordringer. Bestemmelsen i § 182 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Tages skyldnerens forslag helt eller delvis til følge, vejleder skifteretten skyldneren om hans retsstilling og om tilrettelæggelsen af hans betaling af afdrag i henstandsperioden.

§ 208. Tages skyldnerens forslag helt eller delvis til følge, bekendtgør skifteretten straks sagens udfald i Statstidende. Genpart af bekendtgørelsen bør samtidig sendes til samtlige kendte fordringshavere.

§ 209. Skifteretten kan overlade de i §§ 203–205 og 207, stk. 6, nævnte forretninger

til konkursboets kurator eller skifterettens medhjælper.

Stk. 2. Skifteretten kan når som helst under behandlingen af ansøgningen om gældssanering beskikke en advokat for skyldneren, hvis der er særligt behov for advokatbistand, og skyldneren opfylder den i retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2, nævnte betingelse. Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jfr. retsplejelovens kapitel 31.

Kapitel 27

Gældssanerings virkninger

§ 210. Gældssaneringskendelsen har mellem skyldneren og de pågældende fordringshavere samme virkning som et retsforlig.

Stk. 2. Gældssaneringskendelsen er bindende også for fordringshavere, der ikke har meldt sig. Kendelsen befrier skyldneren for den del af en før konkursdekretets afsigelse stiftet gæld, som bortfalder ved kendelsen, såvel over for fordringshaveren selv som over for kautionister og andre, der hæfter for gælden.

Stk. 3. Gældssaneringskendelsen har ingen indflydelse på fordringshaveres rettigheder mod kautionister og andre, som hæfter tillige med skyldneren.

§ 211. Enhver overenskomst, hvorefter der af skyldneren eller af trediemand indrømmes nogen fordringshaver større fordele end hjemlet ved gældssaneringskendelsen, er ugyldig.

§ 212. Når ganske særlige hensyn til skyldneren taler derfor, kan skifteretten på begæring genoptage gældssanerings sagen med henblik på ændring af gældssaneringskendelsens henstands- og afdragsbestemmelser.

Stk. 2. Forinden skifteretten træffer afgørelse om ændring af gældssaneringskendelsens henstands- og afdragsbestemmelser, indkaldes skyldneren, fordringshaverne og en repræsentant for det sociale udvalg til møde i skifteretten.

§ 213. Gældssaneringskendelsen kan på begæring af en fordringshaver ophæves af skifteretten,

1. hvis det oplyses, at skyldneren under gældssanerings sagen har gjort sig skyldig i svigagtigt forhold, eller
2. hvis skyldneren groft tilsidesætter sine pligter ifølge gældssaneringskendelsen.

Stk. 2. Forinden skifteretten træffer afgørelse efter stk. 1, indkaldes skyldneren, fordringshaverne og en repræsentant for det sociale udvalg til møde i skifteretten.

Stk. 3. Ophæves en kendelse om gældssanering, bortfalder en for denne af trediemand stillet sikkerhed eller kaution, medmindre trediemand vidste eller burde vide, at de i stk. 1, nr. 1, beskrevne omstændigheder forelå, eller han har medvirket til, at skyldneren har tilsidesat sine pligter som anført i stk. 1, nr. 2.

§ 214. Erklæres skyldneren, efter at der er afsagt kendelse om gældssanering, påny konkurs, har de af gældssaneringskendelsen omfattede fordringshavere krav på udlæg i forhold til fordringernes beløb uden hensyn til den skete nedskrivning, men efter fradrag af afbetalinger. Udlægget i konkursboet i forbindelse med disse afbetalinger kan dog ikke overstige, hvad der efter gældssaneringskendelsen tilkommer dem, medmindre kendelsen er bortfaldet efter § 213.«

Afsnit IV bliver herefter afsnit V, kapitel 25–27 bliver kapitel 28–30, og §§ 197–214 bliver §§ 215–232.

§ 2

I gældsbrevsloven, lov nr. 146 af 13. april 1938, som ændret senest ved lov nr. 638 af 21. december 1977, ændres i § 17 »eller tvangsakkord« til: «tvangsakkord eller gældssanering».

§ 3

I lov om retsafgifter, lovbekendtgørelse nr. 217 af 13. maj 1981, som ændret ved lov nr. 276 af 9. juni 1982, indsættes efter § 37:

»§ 37 a. For skifterettens virksomhed ved behandlingen af begæring om gældssanering svares ingen afgift.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 1984.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedpunkter

1.1. Lovforslaget har til formål at gennemføre regler, som giver stærkt forgældede skyldnere, der undergives konkursbehandling, mulighed for at få saneret den del af gælden, der ikke dækkes gennem udlodningen i konkursboet. Forslaget er udformet på grundlag af betænkning nr. 957/1982.

1.2. Efter lovforslaget får stærkt forgældede personer under visse omstændigheder mulighed for at få nedskrevet den del af deres gæld, som ikke dækkes gennem en konkursbehandling, til en realistisk størrelsesorden og i forbindelse hermed få sat deres betaling af den realistiske del af gælden i system. Den foreslåede ordning omfatter kun skyldnere, der er fysiske personer. Opnåelse af gældssanering forudsætter, at skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser. Det er desuden en betingelse, at skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for gældssanering. Sager om gældssanering skal behandles af skifteretterne. Afgørelsen af, om betingelserne for gældssanering er opfyldt, skal træffes af skifteretten ud fra en samlet konkret vurdering.

Ved skifterettens kendelse om gældssanering skal der ske en normalisering af skyldnerens gæld, således at han sættes i stand til og motiveres til at afvikle gælden i løbet af en overskuelig periode. Som almindeligt udgangspunkt skal skyldnerens samlede usikrede gæld nedsættes så meget, at han vil være i stand til at betale den resterende del i løbet af 5 år. Nedsættelsesprocenten skal fastsættes på grundlag af en opgørelse af skyldnerens forventede indtægter og udgifter i den pågældende periode under hensyn til, at han og hans husstand kan opretholde en beskeden levelfod. Kendelsen skal desuden som regel indeholde en henstands- og afdragsordning angående skyldnerens betaling af den del af gælden, som fortsat skal bestå. Ved væsentlig misligholdelse af den afdragsordning, som fastsættes af skifteretten, er fordringshaverne ikke længere bundet af henstandsordningen. Skyldes

misligholdelsen, at skyldneren groft har tilsidesat sine forpligtelser efter gældssaneringskendelsen, skal skifteretten på begæring kunne ophæve kendelsen, således at den nedskrevne del af gælden påny kommer til at hvile på skyldneren.

1.3. Skyldnerens begæring om gældssanering skal indgives til skifteretten inden indkaldelsen til den afsluttende skiftesamling i konkursboet. Dette betyder, at behandlingen af begæringen kan slås sammen med de afsluttende forretninger i konkursboet. Udsendelse og bekendtgørelse af udkast til regnskab og udlodning i boet samt af skyldnerens forslag til gældssanering vil således kunne ske på en gang, ligesom spørgsmålene kan drøftes i samme skifteretsmøde.

2. Baggrunden for forslaget

De senere års reformer af reglerne om udlæg, tvangsauktion og konkurs har i vidt omfang haft til formål at sikre en bedre varetagelse af hensynet til skyldneren. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til de ændringer, der blev gennemført i retsplejeloven ved lov nr. 258 af 26. maj 1976 (udlægsreglerne) og lov nr. 291 af 8. juni 1978 (reglerne om tvangsauktion). De nye udlægsregler indebærer bl.a., at der normalt først, når der er gået 6 måneder fra en forgæves udlægsforretning hos skyldneren, påny kan foretages fogedforretning mod den pågældende (den såkaldte fredningsregel).

Efter de gældende regler har skyldneren imidlertid ikke mulighed for uden samtykke fra fordringshaverne at få slettet gælden. Dette gælder, selv om skyldneren er stærkt forgældet, og selv om det er åbenbart, at han ikke har rimelig udsigt til at blive i stand til at opfylde sine forpligtelser. Der er heller ikke mulighed for at tage hensyn til årsagen til, at skyldneren er overbebyrdet med gæld.

Der kan anføres væsentlige hensyn for, at stærkt forgældede personer får adgang til at få saneret deres økonomi. Manglende mulighed for at få slettet ubetalelige fordringer fører ofte til, at overbebyrdede skyldnere opgiver på egen hånd at forsøge at gøre noget for at ændre deres forhold. Adgang til gældssanering vil imidlertid ikke kun

være til gavn for skyldneren, men også skyldnerens kreditorer vil kunne have interesse i en sådan ordning. Nedsættes skyldnerens gæld til et realistisk beløb, bliver skyldneren således i stand til og motiveret til at betale den del af gældsbyrden, som ikke slettes. Behovet for gennemførelse af særlige regler, der giver stærkt forgældede skyldnere mulighed for at opnå gældssanering, gør sig særligt gældende i de tilfælde, hvor den økonomiske situation, den enkelte er kommet ud i, kan henføres til en konkurs, som skyldes dårlige konjunkturer eller andre økonomiske forhold, som skyldneren ikke har haft indflydelse på.

Spørgsmålet om behovet for og udformningen af særlige regler om gældssanering har været genstand for overvejelse i et af justitsministeriet nedsat sagkyndigt udvalg, der har afgivet betænkning i efteråret 1982 (nr. 957/1982). I betænkningen foreslår udvalget, at der gennemføres særlige regler i konkursloven dels om gældssanering i forbindelse med konkursbehandling, dels om gældssanering uden for konkurs. Om udvalgets principielle overvejelser henvises til betænkningen side 72-106.

Det er udvalgets opfattelse, at regler om gældssanering ikke alene vil have praktisk betydning for konkursramte skyldnere, og udvalget har fundet, at der udover reglerne om gældssanering i konkurstillfælde bør gennemføres særlige regler, hvorefter skyldnere, som ikke ejer aktiver, og hvor konkursbehandling som følge heraf ikke kommer på tale, får mulighed for i skifteretten at opnå en sanering af deres gæld.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der er et væsentligt behov for at gennemføre regler, som giver skyldnere mulighed for, i forbindelse med afslutningen af et konkursbo, at få saneret den del af gælden, som ikke bliver dækket gennem udlodningen i konkursboet. I forbindelse med en konkursbehandling vil der være tilvejebragt en samlet oversigt over skyldnerens økonomiske situation, således at skifteretten normalt vil have et betryggende grundlag for at tage stilling til, hvorvidt skyldneren helt eller delvis bør fritages for den udekkede gæld.

I det omfang gældssanering ikke knyttes til konkursbehandling, ville det, som anført i betænkningen, være nødvendigt at etablere en helt ny, selvstændig behandlingsordning for sager om gældssanering i skifteretten (dvs. regler om vejlødningsmøde med skyldneren i skifteretten, om tilvejebringelse af oplysninger om skyldnerens økonomiske situation gennem (offentlig) advokatbistand, om afholdelse af kreditormøde i skifteretten efter særlig indkaldelse gennem Statstidende m.v.). En

gennemførelse af regler om gældssanering uden for konkurs ville derfor afhængigt af sagernes antal betyde en væsentlig belastning for skifteretterne og ville ikke kunne ske, uden at der tilførtes domstolene betydelige personalemæssige ressourcer. Ved gældssanering uden for konkurs ville det endvidere være nødvendigt, at det offentlige afholdt udgifterne til oplysning af sagerne. Justitsministeriet finder det på denne baggrund rigtigst, at gældssaneringsordningen foreløbig begrænses til de ovennævnte tilfælde. Herved vil der kunne blive lejlighed til at indvinde erfaringer med nyordningen, inden der på et senere tidspunkt tages stilling til, om den eventuelt bør udvides til også at gælde uden for konkurstillfælde.

3. Betingelserne for opnåelse af gældssanering

3.1 Efter forslaget i betænkningen kræves for opnåelse af gældssanering for det første, at skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser. For det andet skal skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt tale for gældssanering.

Afgørelsen af, om den første betingelse er opfyldt, skal træffes på grundlag af oplysninger om skyldnerens aktuelle indtægter, hans aktuelle muligheder for på anden måde at tilvejebringe midler og en prognose angående hans fremtidige indtægtsmuligheder. Efter forslaget er det skyldneren, der skal godtgøre, at kravet vedrørende hans økonomiske forhold er opfyldt. Dette indebærer, at skyldneren får en aktiv oplysningspligt, og udvalget forudsætter, at der i praksis stilles strenge bevismæssige krav.

Hvorvidt skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for gældssanering, skal afgøres af skifteretten ud fra en samlet afvejning af en række forskellige hensyn. I vurderingen heraf skal der efter betænkningens udkastet navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse, skyldnerens forhold i relation til gældens hidtidige afvikling og ved gældssanering i konkurs hans forhold under konkurssagen. Betænkningen indeholder (side 126-131) en udførlig gennemgang af, med hvilken vægt de nævnte hensyn bør indgå i skifterettens vurdering.

Det har været overvejet i udvalget, hvorvidt betingelserne for gældssanering kunne præciseres nærmere i lovreglerne, således at det i mindre omfang overlades til skifterettens skøn, om en begæring om gældssanering bør imødekommes. Udvalget anser det imidlertid hverken for muligt eller

ønskeligt, at der i lovsform foretages nogen præcis afgrænsning af de tilfælde, hvor det må anses for ubetænkeligt at foretage en nedskrivning af skyldnerens gældsbyrde. Efter udvalgets opfattelse vil det kun gennem fleksible lovregler være muligt at undgå, at »professionelle skyldnere« udnytter gældssaneringsordningen i strid med dens formål. Spørgsmålet om, hvorvidt skyldnerens forhold i øvrigt taler for gældssanering, bliver endvidere kun aktuelt i tilfælde, hvor det bevismæssigt ligger klart, at skyldneren opfylder de økonomiske krav for gældssanering. Endelig angår afvejningen alene spørgsmålet om formel nedskrivning af gæld, som har vist sig uden reel værdi for fordringshaverne. Udvalget finder det derfor forsvarligt at gennemføre en ordning, hvorefter afgørelser om gældssanering træffes ud fra regler, som for en del overlader afgørelsen til skifterettens skøn.

3.2. Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter og forslag til udformning af betingelserne for opnåelse af gældssanering. Justitsministeriet forudsætter i den forbindelse, at der i overensstemmelse med anbefalingen i udvalgsbetænkningen i praksis vil blive udvist tilbageholdenhed med gennemførelse af gældssaneringsordninger, når sagerne giver anledning til tvivl. Dette gælder især, indtil der foreligger et nærmere erfaringsgrundlag med hensyn til de nye regler.

4. Kreditorernes stilling ved gældssanering.

Efter betækningsudkastet skal en gældssaneringsordning i konkurs i almindelighed omfatte fordringer, der er stiftet inden konkursdekretets afsigelse. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten imidlertid bestemme, at gældssaneringen kun skal omfatte fordringer, der er stiftet inden et af skifteretten fastsat tidligere tidspunkt.

Muligheden for at fastsætte en tidligere skæringsdato tager sigte på tilfælde, hvor skyldnerens insolvenstilstand i alt væsentligt må tilskrives den ældre del af gælden, og hvor der er sådan forskel mellem arten eller omstændighederne ved gældens pådragelse af henholdsvis den ældre og den nyere del af gælden, at en forskelsbehandling er rimelig.

Som anført i betænkningen (side 136) vil dette navnlig kunne forekomme, når skyldneren er en tidligere erhvervsdrivende, hvis gældsproblemer klart skyldes gammel forretningsgæld, og hvor det ofte ville være urimeligt, om en kendelse om gældssanering i lige høj grad skulle ramme den ældre betydelige forretningsmæssige gæld og privat gæld af nyere dato. Samme forhold vil endvidere kunne gøre sig gældende, når den samlede gælds-

masse dels består af ét eller enkelte ældre krav af ganske betydelig størrelse, dels af en flerhed af nyere fordringer.

I nogle af høringssvarene over betænkningen er der givet udtryk for, at det vil kunne være hensigtsmæssigt, at der bliver adgang for skifteretterne til i gældssaneringskendelsen at nedsætte de af gældssaneringsagen omfattede fordringer med varierende procentsatser. Det er i den forbindelse bl.a. anført, at der kan være forskel på de enkelte kreditorens muligheder for ved priskalkulationer at tage højde for tab på debitorer.

Udvalget anfører i betænkningen, at det ønskelige i at give adgang til gældssanering ikke vil kunne tilgodeses ved, at der skal tages stilling til rimeligheden af de individuelle krav, som påhviler skyldneren, men alene ved at vurdere rimeligheden af, om der bør ske lettelse af skyldnerens samlede gældsbyrde. Det er udvalgets opfattelse, at der ved gældssanering ligesom ved andre former for insolvensbehandling bør gælde et almindeligt lighedsprincip, hvorfra der kun bør gøres undtagelse, når tungtvejende grunde taler derfor. Udvalget finder det af principielle grunde uheldigt, om regler om gældssanering gjorde det muligt at gøre undtagelse fra lighedsprincippet ud fra en konkret vurdering af de enkelte fordringers større eller mindre rimelighed. Hertil kommer, at der ved skifterettens afgørelse af, om skyldnerens ansøgning om gældssanering bør imødekommes, bl.a. skal tages hensyn til oplysninger om skyldnerens forhold og i forbindelse hermed de foreliggende oplysninger om skyldnerens afvikling af de enkelte fordringer.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets vurdering af det nævnte spørgsmål. Det må i den forbindelse tages i betragtning, at en ordning, hvorefter skifteretterne skulle lade spørgsmålet om den enkelte kreditors muligheder for at forudberegne risiko for tab indgå i afgørelsen, ville give anledning til væsentlige vanskeligheder for skifteretterne på grund af den særlige indsigt i de enkelte gældsforhold, som en sådan ordning måtte forudsætte.

5. Gældssaneringskendelsens indhold og virkninger

Gældssaneringen har til formål at få skyldnerens gæld nedsat til et sådant beløb, at den pågældende sættes i stand til at afvikle den resterende del i løbet af en overskuelig periode. Dennes længde og dermed den procent, hvortil fordringerne skal nedsættes, skal fastsættes i lyset af den enkelte skyldners forhold. Der skal herved bl.a. tages hensyn til skyldnerens alder, familie-, uddannelses- og beskæftigelsesmæssige situation. Udvalget har ikke

anset det for muligt at opstille nogen skarp regel herom.

Efter udvalgets opfattelse bør der imidlertid i praksis tages udgangspunkt i, at skyldnerens gæld skal nedsættes så meget, at han vil være i stand til at betale den resterende del af den usikrede gæld i løbet af 5 år. Nedsættelsesprocenten skal fastsættes ud fra en opgørelse af skyldnerens forventede indtægter og udgifter i den pågældende periode under hensyn til, at han og hans husstand kan opretholde den »beskeden levestandard« (jfr. retsplejelovens § 509). Udvalget forudsætter, at det kun i temmelig få tilfælde vil forekomme, at skyldneren vil kunne opnå gældssanering i form af sletning af al gæld.

Med henblik på at skyldnerens betaling af restgælden kan sættes i system foreslås det i betænkningen, at skifteretten i gældssaneringskendelsen kan fastsætte en henstands- og afdragsordning.

Efter betænkningssudkastet skal væsentlig misligholdelse af skyldnerens betalingspligt i henhold til den af skifteretten fastsatte afdragsordning bringe den nedskrevne gæld til forfald, således at fordringhaverne bliver berettiget til uden hensyn til gældssaneringskendelsens henstandsbestemmelse at inddrive restgælden ved sædvanlig individualfølgning. De foreslåede regler svarer til, hvad der gælder med hensyn til misligholdelse af tvangsakkord.

Skyldes misligholdelse af en tvangsakkord, at skyldneren groft har tilsidesat sine pligter ifølge akkorden, kan denne på begæring ophæves af skifteretten med den virkning, at den ved akkorden nedskrevne del af gælden påny kommer til at hvile på skyldneren. Udvalget finder i lighed hermed, at spørgsmål om ophævelse af en gældssaneringsordning (dvs. genoplivning af den ved kendelsen slettede gæld) kun bør komme på tale, når misligholdelsen skyldes manglende betalingsvilje eller lignende groft forhold fra skyldnerens side.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter og forslag til regler om indhold og virkninger af kendelse om gældssanering.

6. Oversigt over myndigheder og organisationer m.v., der har været hørt over betænkningen.

Der har været indhentet udtalelser vedrørende betænkningen fra præsidenterne for østre og vestre landsret, sø- og handelsretten i København, Københavns byret og retterne i Odense, Aalborg og Århus, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Grosserer-societetet, Provinshandelskammeret, Industrirådet, Håndværksrådet, Butikshandelens Fællesråd, De

Danske Handelsforeningers Fælles-organisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Den Danske Bankforening, Lønmodtagernes Garantifond, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Realkreditrådet, Danmarks Sparekasseforening, Forbrugerrådet, Entreprenørforeningen, De Danske Landboforeninger, Foreningen af kreditoplysningsbureauer i Danmark, Assurandør-societetet, Kommunernes landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Akademikernes Centralorganisation og samtlige øvrige ministerier.

7. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Efter forslaget knyttes gældssaneringsbehandlingen til konkursbehandling, og omkostningerne ved behandlingen af de enkelte sager skal normalt afholdes af boet sammen med de øvrige boomkostninger. I særlige tilfælde kan skyldneren pålægges at afholde udgifterne, og skifteretten kan i så fald kræve sikkerhed for omkostningerne ved den videre behandling. Undtagelsesvis kan der beskikkes en advokat til at bistå skyldneren ved behandlingen af begæringer om gældssanering. Det er imidlertid forudsat, at beskikkelse af advokat kun vil ske i sjældne tilfælde. Det praktiske arbejde med behandlingen af sagerne skal i det væsentligste forestås af konkursboets kurator eller skifterettens medhjælper, og det må derfor antages, at merarbejdet for skifteretterne ved ordningen vil være af beskeden størrelse. På denne baggrund skønnes det, at lovforslaget ikke vil have væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til § 197

Bestemmelsen, der bygger på § 1 og § 8 i lovudkastet i betænkningen, indeholder de materielle betingelser for at opnå gældssanering. Der henvises til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og betænkningen side 121 ff.

Den foreslåede ordning angår i modsætning til betænkningssudkastet kun gældssanering i konkurs. Som følge heraf er det i bestemmelsens *stk. 1* angivet, at kendelse om gældssanering kan afsiges i forbindelse med stadfæstelse af udkast til regnskab og udlodning i konkursboet, jfr. § 151. Dette betyder bl.a., at der ikke vil kunne afsiges kendelse om

gældssanering i konkursboer, som slutes i medfør af konkurslovens § 143. Efter denne bestemmelse slutes konkursboet på første skiftesamling eller på en særligt indvarslet skiftesamling, hvis det viser sig, at der i boet ikke er midler udover, hvad der medgår til dækning af omkostningerne ved behandlingen af boet.

Udover den nævnte ændring er der foretaget enkelte redaktionelle ændringer i forhold til betækningsudkastet.

Den foreslåede udformning af ordningen til at angå gældssanering i konkurs betyder endvidere, at det ikke er nødvendigt, at medtage bestemmelserne i nr. 1-9 i betækningsudkastet vedrørende beregning af fristdag, værneting m.v.

Til § 198

Den foreslåede bestemmelse angiver rammerne for indholdet af skifterettens kendelse om gældssanering. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5 og betænkningen side 133 ff. Som anført i betænkningen (side 135) bør henstand med betaling af den del af gælden, der ikke slettes, normalt forudsætte, at skyldneren forpligter sig til at opfylde en realistisk afdragsordning vedrørende restgælden.

Til §§ 199-200

Bestemmelserne, der svarer til §§ 3-5 i betækningsudkastet, regulerer, hvilke fordringer der omfattes af kendelse om gældssanering, og fordringshavernes indbyrdes stilling ved gældssanering. De foreslåede regler svarer i det alt væsentlige til, hvad der gælder med hensyn til tvangsakkord. Der henvises til betænkningen, side 136 ff.

Efter lovforslaget knyttes gældssanering til konkurs, og gældssaneringen omfatter derfor - medmindre der efter reglen i forslaget § 199, 2. pkt., fastsættes en tidligere skæringsdato - fordringer, der er stiftet inden konkursdekretets afsigelse, jfr. dog § 30. De fordringer, der berøres af gældssaneringen, er således de samme, som indgår i konkursmassen, jfr. konkurslovens § 38.

Justitsministeriet har i lovforslaget ikke medtaget reglen i betækningsudkastets § 7, hvorefter bestemmelserne i konkurslovens kapitel 6 finder tilsvarende anvendelse på gældssanering. Denne bestemmelse tager særlig sigte på gældssanering uden for konkurstillfælde. Således som lovforslaget er udformet, knyttes gældssaneringen imidlertid altid til en forudgående konkursbehandling, således at kapitel 6 i forvejen vil være gældende. Dette

får særlig betydning med hensyn til bestemmelserne i konkurslovens §§ 39 og 40. Det skal i øvrigt fremhæves, at bestemmelserne i lovens §§ 47 og 49 vedrørende visse solidariske skyldforhold m.v. efter deres indhold er begrænset til kun at angå spørgsmålet om dividendeberegningen i konkursboet, og kendelsen om gældssanering vil i sådanne tilfælde angå kreditors restfordring. Som følge af lovforslagets begrænsning til alene at angå gældssanering i konkurs er betækningsudkastets § 3, stk. 2, heller ikke medtaget i lovforslaget.

Til § 201

Efter bestemmelsen i *stk. 1* skal begæring om gældssanering fremsættes inden skifteretten indkalder til afsluttende skiftesamling i konkursboet, jfr. konkurslovens § 150. Begæringer, der indgives senere, vil skulle afvises. De oplysninger, som er nødvendige for skifterettens stillingtagen til begæringen om gældssanering, vil normalt være eller blive tilvejebragt i forbindelse med konkursbehandlingen. Skyldnerens begæringer om gældssanering vil derfor ikke medføre nogen væsentlig forsinkelse af afslutningen af konkursbehandlingen.

Bestemmelsen i *stk. 2* bygger på § 9, stk. 1, i betækningsudkastet. Da der i forbindelse med konkursbehandlingen udarbejdes oversigt over skyldnerens aktiver og passiver m.v., vil det normalt være tilstrækkeligt, at skyldnerens begæring om gældssanering indeholder oplysning om skyldnerens og hans øvrige husstands indkomst.

Bestemmelsen i *stk. 3* svarer til betækningsudkastets § 9, stk. 3.

Til § 202

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at omkostningerne ved behandlingen af skyldnerens begæring om gældssanering normalt skal afholdes af konkursboet. Omkostningerne skal afholdes som massekrav sammen med de øvrige omkostninger ved boets behandling, jfr. lovens § 93, nr. 2. Da behandlingen af gældssaneringsagen vil kunne ske sammen med konkursbehandlingen, vil omkostningerne normalt være forholdsvis beskedne. Når særlige forhold taler derfor, kan skifteretten bestemme, at omkostningerne ved gældssaneringsbehandlingen skal afholdes af skyldneren. I så fald kan skifteretten betinge behandlingen af, at skyldneren stiller sikkerhed.

F.t.l. vedr. konkursloven m.v.

Til § 203

Efter den foreslåede bestemmelse skal skifteretten tilvejebringe yderligere oplysninger, som anses for nødvendige for stillingtagen til ansøgningen om gældssanering, og som ikke er eller bliver tilvejebragt i forbindelse med behandlingen af konkursboet.

Det praktiske arbejde forudsættes normalt udført af boets kurator eller skifterettens medhjælper, jfr. lovforslagets § 209.

Til § 204

Den foreslåede bestemmelse svarer i realiteten til § 20 i betænkningens udkastet. Der henvises til betænkningen side 157 f.

Til §§ 205-206

Bestemmelserne svarer til §§ 21-22 i lovudkastet i betænkningen. Der henvises til betænkningen side 158 f.

Til § 207

De foreslåede bestemmelser svarer til § 6 og § 23 i betænkningens udkastet. Der henvises til betænkningen side 143 og 159 f.

Til § 208

Bestemmelsen svarer til § 25, stk. 2, i betænkningens udkastet.

Til § 209

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indebærer, at det praktiske arbejde i forbindelse med behandlingen af skyldnerens begæring om gældssanering af skifteretten kan overlades til boets kurator eller skifterettens medhjælper.

Efter bestemmelsen i *stk. 2*, der svarer til § 16, stk. 2, i betænkningens udkastet, kan skifteretten beskikke en advokat for skyldneren, hvis der er sær-

ligt behov herfor. Advokatbeskikkelse er betinget af, at skyldneren opfylder de økonomiske betingelser for at opnå fri proces, jfr. retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2. Det forudsættes, at beskikkelse af advokat, som anført i betænkningen, kun vil komme på tale i rene undtagelsestilfælde. Behovet for vejledning af skyldneren vil i almindelighed kunne tilgodeses af boets kurator eller af den af skifteretten antagne medhjælper.

Til §§ 210-214.

De foreslåede bestemmelser om gældssanerens virkninger svarer i realiteten til betænkningens udkastets §§ 31-37. Der henvises til betænkningen side 163 ff.

Da gældssanering er knyttet til forudgående konkursbehandling, er det ikke nødvendigt at medtage særlige omstødsregler, jfr. betænkningens udkastets §§ 26-29.

Til § 2

Den foreslåede ændring i gældslovens § 17 om adgang til at fremsætte indsigelser vedrørende fordringer, der er knyttet til et omsætningsgælds-brev, svarer til § 2 i betænkningens udkastet. Der henvises til betænkningen side 169.

Til § 3

Det foreslås, at der ikke skal betales retsafgift for behandlingen af sager om gældssanering. Dette skyldes, at gældssaneringsbehandlingen er knyttet til en konkursbehandling, for hvilken der svares afgift i henhold til reglerne i kapitel 5 og 6 i lov om retsafgifter.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1984. De nye bestemmelser finder også anvendelse i konkursboer, der er under behandling ved lovens ikrafttræden.